

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG EN GEDRAGSREGELS

september 2023

Inhoud

Voorwoord.....	3
Inleiding.....	4
Wat is grensoverschrijdend gedrag?	4
Grensoverschrijdend gedrag wordt niet getolereerd.....	4
Gedragsregels	5
Algemene gedragsregels.....	5
Gedragsregels specifiek gericht op (voorkomen of aanpakken van) grensoverschrijdend gedrag.....	6
Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag	6

Voorwoord

Dit protocol is onder andere gebaseerd op de Wet bescherming persoonsgegevens, de Wet meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling en de bijbehorende handleiding. Het proces van preventief handelen in de dagelijkse praktijk, signaleren en het aanpakken van grensoverschrijdend gedrag is zodanig concreet beschreven dat pedagogisch medewerkers het beleid kunnen vertalen en inzetten in de praktijk. Het doel van dit protocol is om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en indien nodig adequaat aan te pakken.

Inleiding

Binnen de sector kinderopvang wordt regelmatig grensoverschrijdend gedrag door kinderen, ouders of medewerkers gesignaleerd. Daarbij kun je denken aan bijvoorbeeld een agressieve ouder c.q. verzorger omdat niet wordt ingegaan op zijn of haar bepaalde wensen, maar ook moet gedacht worden aan kindermishandeling en seksuele mishandeling. We beginnen dit protocol met een beschrijving van wat er onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan. Vervolgens staat beschreven hoe wij grensoverschrijdend gedrag tegengaan. Hierin wordt onderscheid gemaakt in het preventief handelen door middel van de uitgewerkte gedragsregels en het aanpakken van grensoverschrijdend gedrag door middel van een stappenplan.

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan: “elke vorm van bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ene persoon ten opzichte van de andere persoon actief of passief opdringt, waardoor ernstige schade wordt of dreigt te worden toegebracht aan die persoon in de vorm van fysiek letsel of psychische stoornissen”. Zo staat het in de Wet op de jeugdzorg. In gewoon Nederlands, het gaat bij grensoverschrijdend gedrag om situaties waarin iemand geestelijk of lichamelijk schade wordt toegebracht of in zijn ontwikkelingsmogelijkheden wordt geblokkeerd. Grensoverschrijdend gedrag kan onderverdeeld worden in:

- lichamelijk geweld en verwaarlozing (fysieke mishandeling en kindermishandeling);
- geestelijk geweld en verwaarlozing (verbale agressie, pesten, systematisch negeren);
- seksuele mishandeling (seksuele intimidatie, verbaal of fysiek, aanranding en verkrachting);
- vernieling van eigendommen van een ander en/of het zonder toestemming betreden van de BSO of peuteropvang is grensoverschrijdend gedrag.

Of grensoverschrijdend gedrag regelmatig of incidenteel plaatsvindt, het is in alle gevallen ontoelaatbaar. De vraag of iets wel of niet grensoverschrijdend gedrag is, kan alleen door het slachtoffer worden beantwoord. Als het slachtoffer iets als grensoverschrijdend ervaart, moet het ook als grensoverschrijdend worden aangepakt. Grensoverschrijdend gedrag kan plaatsvinden tussen:

- kind en kind;
- ouder/verzorger en kind en vice versa;
- medewerker (inclusief stagiaire, vakantiekracht of vrijwilligers) en kind en vice versa;
- medewerker en medewerker en vice versa;
- ouder en medewerker en vice versa.

Grensoverschrijdend gedrag wordt niet getolereerd

Wij willen grensoverschrijdend gedrag tegengaan en het liefst voorkomen. Dat doen wij door enerzijds afspraken te maken en gedragsregels op te stellen. Anderzijds door elkaar aan te spreken of wanneer grensoverschrijdend gedrag wordt geconstateerd melding te doen bij de leidinggevende, de interne contactpersoon of de externe vertrouwenspersoon. Daarnaast zijn wij aangesloten bij de Verwijsindex en maken wij gebruik van de meldcode. De gedragsregels moeten zorgen voor een prettig klimaat op

de BSO of peuteropvang en duidelijk maken dat er geen plaats is voor machtsmisbruik, ongewenste intimiteiten, pesten en ander dergelijk ongewenst gedrag. Daarnaast ontvangt het team jaarlijks een training 'gewoon doen!' waarin de stappen van de Meldcode inclusief afwegingskader doorlopen worden met als doel om adequaat te kunnen signaleren, reageren en aanpakken.

Gedragsregels

Medewerkers (inclusief stagiaires, vakantiekrachten en vrijwilligers) en ouders krijgen de dit protocol met de gedragsregels toegestuurd bij indiensttreding en bij de inschrijving van hun kind. Iedereen wordt geacht de gedragsregels na te leven. Kinderen worden spelenderwijs op de hoogte gebracht van de inhoud van de gedragsregels. De gedragsregels worden steeds opnieuw onder de aandacht gebracht door bijvoorbeeld regelmatig een thema centraal te stellen (pesten, seksualiteit, grenzen stellen etc.), via nieuwsbrieven of tijdens teamtrainingen. Daarnaast wordt er door het team jaarlijks samen gekeken naar de huisregels waarin ook beschreven staat hoe we met elkaar omgaan. Deze huisregels worden door een pedagogisch medewerker samen met de kinderen bedacht en besproken. Het protocol is ook opgenomen in de documentenmap op de locaties.

Algemene gedragsregels

- iedereen wordt geaccepteerd zoals hij/zij is; alle mensen zijn verschillend en dat is prima;
- iedereen gaat respectvol met elkaar om. Er worden geen racistische opmerkingen gemaakt, gediscrimineerd, geroddeld of gescholden. Ook wordt niemand uitgelachen, vernederd of buitengesloten;
- er wordt geen lichamelijk of verbaal geweld gebruikt. Ook wordt er niet bedreigd met lichamelijk geweld;
- iedereen die gedrag vertoont dat als onacceptabel wordt ervaren wordt hierop aangesproken. In het geval van (dreigementen van) lichamelijk of verbaal geweld door ouders of medewerkers is de houder bevoegd corrigerende maatregelen te nemen of om de toegang (al dan niet voorlopig) tot de BSO of peuteropvang te ontzeggen;
- wapens (waaronder ook - kleine- messen, stokken, nepwapens e.d.) zijn binnen en/of het terrein van de BSO of peuteropvang verboden. Bij overtreding van deze regel wordt het wapen in beslag genomen en/of kan de politie worden ingeschakeld;
- iedereen houdt zich aan gemaakte afspraken;
- iedereen is zuinig op het materiaal en de omgeving van de BSO of peuteropvang en op de bezittingen van een ander;
- iedereen zorgt voor rust binnen de BSO of peuteropvang;
- de medewerker is consequent en betrouwbaar in zijn of haar gedrag;
- de medewerker wijst plagen en pesten te allen tijde af. Hoe wij omgaan en handelen bij pestgedrag op de BSO hebben wij vastgelegd in ons protocol "Pesten";
- de medewerker luistert naar het kind en neemt het kind serieus;

- de medewerker benadert het kind positief en let meer op de dingen die goed gaan dan op de dingen die niet goed gaan;
- de medewerker spreekt niet over het gedrag, huiselijke omstandigheden of andere privacygevoelige zaken van een kind in het bijzijn van niet direct betrokken personen;
- de organisatie probeert in alle gevallen zorgvuldig te handelen en de belangen van ouders en kinderen te behartigen;
- de ouders/verzorgers worden geïnformeerd over calamiteiten;
- de ouders/verzorgers hebben inzage in alle gegevens die over het kind worden opgeslagen.

Gedagsregels specifiek gericht op (voorkomen of aanpakken van) grensoverschrijdend gedrag

- de medewerker zorgt er voor zichtbaar te zijn voor andere volwassenen als hij/zij alleen is met een kind;
- tijdens het verschonen of helpen met aankleden, blijft er altijd een deur open;
- kinderen mogen in een tent of hut spelen maar de medewerker zorgt ervoor dat er altijd zicht is op de kinderen die in tent spelen;
- de medewerker treedt buiten werktijd niet op als kinderoppas bijvoorbeeld bij ouders thuis;
- de medewerker gebruikt geen seksueel getint taalgebruik en maakt geen seksueel getinte grappen of opmerkingen;
- de medewerker grijpt in als zich ongewenste situaties (dreigen) voor te doen;
- nee is nee. Medewerkers geven aandacht aan het weerbaar (voor jezelf opkomen) maken van kinderen;
- foto's die op of rond de BSO of peuteropvang worden gemaakt, worden alleen bewaard, bewerkt of verspreid met toestemming van de ouder c.q. verzorger van de kinderen;
- de BSO of peuteropvang distantieert zich van beeldend en schriftelijk materiaal waarin een ander wordt voorgesteld als minderwaardig lustobject;
- beeldmateriaal van kinderen in badpak of zwembroek worden gecensureerd op social media geplaatst;
- bij gesprekken over grensoverschrijdend gedrag met ouder of andere medewerker zijn altijd twee medewerkers aanwezig.

Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag

1. Vermoeden/Signalering

Inschatten van de situatie. Probeer vanaf het eerste moment van constateren schriftelijk vast te leggen wat voor grensoverschrijdend gedrag wordt geconstateerd. Wat is er gebeurd, wanneer is het gebeurd, wie waren erbij, wat is de ernst van het grensoverschrijdend gedrag etc. Houd het op feiten, trek niet direct conclusies.

2. Bespreekbaar maken

Spreek indien mogelijk meteen na constatering het kind, de ouder of de medewerker die het grensoverschrijdend gedrag vertoont aan op dit gedrag. Probeer door middel van gesprekken ervoor te zorgen dat het gedrag van de ander verbetert.

3. Overleg

Hulp of advies vragen. Bij onvoldoende resultaat of als het een ernstigere vorm van grensoverschrijdend gedrag betreft schakel dan zo spoedig mogelijk de interne contactpersoon of de externe vertrouwenspersoon in (zie 4 en 5). Echter een bijzondere situatie betreft het geval als de klacht het gedrag van de directie zelf betreft. Het gaat hierbij immers om de situatie waarin het niet meer mogelijk is om hogerop melding te doen. In dat geval is de constaterende beroepskracht verplicht om aangifte te doen bij de politie. De beroepskracht kan hierover in overleg treden met de vertrouwensinspecteur. De vertrouwensinspecteur kan de beroepskracht vervolgens begeleiden bij het doen van aangifte. Deze stap dient zorgvuldig geregistreerd te worden, zie voor meer informatie meldcode huiselijk geweld en kindermisbruik.

4. Interne contactpersoon

JimpyPlay heeft Esther Timmer aangesteld als interne contactpersoon. Zij is telefonisch bereikbaar via telefoonnummer 06 - 53774402 of per e-mail via esther@jimpyplay.nl. Alle vragen of klachten over grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling of tussen ouders en kinderen kunnen voorgelegd worden aan de interne contactpersoon. De interne contactpersoon probeert de vragen en klachten zelf af te handelen. Zij schakelt indien nodig of wenselijk de externe vertrouwenspersoon in. Bij ernstige vormen van grensoverschrijdend gedrag worden bij minderjarigen de ouders of verzorgers op de hoogte gebracht. Als er sprake is van strafbare feiten zal de politie ingeschakeld worden.

5. Externe vertrouwenspersoon

Mevrouw Riet Vis is onze externe vertrouwenspersoon. De externe vertrouwenspersoon staat los van de organisatie zodat er geen vermenging van belangen op kan treden. Zij is bereikbaar via telefoon: 06 - 22952290 en kan worden ingeschakeld bij grensoverschrijdend gedrag tussen medewerker en kind, tussen medewerkers onderling of tussen ouder en medewerker. De externe vertrouwenspersoon kiest altijd de kant van het slachtoffer, informeren en ondersteunen het slachtoffer (of diens wettelijke vertegenwoordiger). Ook ondersteunt zij de interne contactpersoon.

6. Plan van aanpak

Wegen van de situatie. Aan de hand van de vastgelegde feiten, het gesprek met betrokkene(n) en het advies van de interne contactpersoon of vertrouwenspersoon kan bepaald worden of andere partijen ingeschakeld moeten worden zoals Stichting Veilig Thuis (0800 - 2000), een hulpverleningsinstantie, de politie of de Geschillencommissie Kinderopvang. JimpyPlay is aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen:

Bezoekadres: Bordewijklaan 46, 2591 XR in Den Haag

Postadres: Postbus 90600, 2509 LP in Den Haag

Telefonische bereikbaarheid: op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur, 070 - 310310

7. Handelen

Doorverwijzen of melden. Afhankelijk van de situatie wordt doorverwezen naar hulpverleningsinstantie, politie of de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Raadpleeg ook het basismodel meldcode huiselijk geweld en kinderhandeling inclusief afwegingskader, geactualiseerde versie juni 2018.

8. Evalueren

Terugkoppelen vormen van grensoverschrijdend gedrag. Alle gemelde gevallen van grensoverschrijdend gedrag worden besproken in het team zodat de medewerkers ervan kunnen leren. Ouders en verzorgers zullen geïnformeerd worden over alle vormen van grensoverschrijdend gedrag die tot maatregelen hebben geleid.

